

Yrittäjien Työterveyshuollon ABC- aamukahvit 1.3.2018

TyhyverkostoX- hankkeen projektipäällikkö Riikka Turunen kertoi työterveydenhuollon palveluista yrittäjille

Kuhmon Yrittäjät ry järjesti yrittäjille yhteistyössä TyhyverkostoX- hankkeen ja Kalevalan Työterveyden kanssa aamukahvi- tilaisuuden Ainolassa 1.3. Tilaisuuden aiheena oli Työterveyshuollon ABC- mitä hyötyä työterveyshuollosta on yrittäjälle? Aiheesta kertomassa olivat TyhyverkostoX- hankkeen Riikka Turunen Pohjois-Karjalan kansanterveyskeskuksesta ja Kristina Rajala Työterveyslaitokselta. Paikalla oli myös Kalevalan Työterveyden edustajana Anneli Kinnunen. TyhyverkostoX- hanke on valtakunnallinen, vuosina 2015-2018 toteutettava ESR- hanke, jonka päätoteuttaja on Työterveyslaitos. Hankkeen kohderyhmiä ovat työpaikat, organisaatiot ja erityisesti yrittäjät sekä pienet yritykset. Hankkeessa on mukana 17 yrittäjäjärjestöä, mukaanlukien Kainuun Yrittäjät ry. Hankkeen kehittämistyö toteutetaan alueellisesti toimivan Työpaikkojen työhyvinvointiverkoston (Tyhy) kautta. Hankkeen tarkoituksena on tuoda työterveyshuollon palvelut yrittäjien tietoon.

Kainuun Yrittäjät ovat tehneet hankkeen kautta puitesopimuksen työterveyshuolto- palveluiden järjestämisestä 1.1.2018 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että työterveyshuollon palvelut on kilpailutettu ja hankittu valmiiksi yrittäjien käytettäväksi. Puitesopimuksella pyritään saamaan kaikki järjestön jäseninä olevat yrittäjät työterveyshuollon piiriin. Työterveyshuollon palveluiden yhteishankinnalla pyritään myös helpottamaan yrittäjien työterveyshuolto- palveluiden hankintaa, vähentämään yrittäjien ylimääräistä hallinnollista taakkaa sekä varmistamaan sen, että palvelut ovat laadukkaita, kohtuuhintaisia ja vastaavat yrittäjien tarpeita. Kainuun Yrittäjät ry:n jäsenet voivat nyt ilmoittautua työterveyshuollon asiakkaaksi Kainuun Yrittäjien nettisivuilta löytyvän [työterveyshuolto-](#) sivun kautta,

josta löytyvät Kainuun alueella hankkeessa mukana olevat työterveyshuoltopalveluiden tarjoajat. Yrittäjät voivat tehdä itse omalle yritykselle sopivat työterveyshuoltosopimukset näiden palveluiden tarjoajien kanssa.

Työterveyshuolto on tarkoitettu kaikille työkäisille ja työterveydenhuollon tarkoituksena on tukea työkykyä, -terveyttä ja -turvallisuutta. Työterveyshuollossa on asiantuntevuutta nimenomaan työkykyyn liittyen ja palvelut löytyvät yhdestä paikasta. Suomen Yrittäjien tekemän kyselyn perusteella työterveyshuolto koetaan yleisesti yrittäjien keskuudessa tärkeäksi, mutta kaikki eivät välttämättä tiedä miten työterveyshuollon palvelut toimivat käytännössä yrittäjille. Yrittäjistä on tällä hetkellä vain noin 15 % työterveyshuollon piirissä. Kuitenkin työterveydestä ja työturvallisuudesta huolehtiminen on olennainen osa yrityksen toimintaa ja ennen kaikkea toiminnan jatkuvuutta. Erityisesti pienet yritykset saattavat kokea työterveyshuollon järjestämisestä koituvan ylimääräistä hallinnollista työtä. Suositus kuitenkin on, että työterveyshuollon palvelut järjestetään niin vakituisille kuin myös määräaikaisille työntekijöille. Nykyään erilaiset etäpalvelut ovat mahdollisia ja työterveyshuollon tarjoajien puolelta löytyy hyvin joustoa yrittäjien palveluiden järjestämiseksi esimerkiksi yleisen työajan ulkopuolella ja viikonloppuisin.

Työterveyshuoltopalvelut muodostuvat ennaltaehkäisevästä (lakisääteisestä) työterveydenhuollosta ja vapaaehtoisesta työterveydenhuollosta, joista muodostuu kokonaisvaltainen paketti. Työnanatajan lakisääteinen velvollisuus on järjestää ennalta ehkäisevät palvelut työntekijöilleen, yrittäjälle itselleen palveluiden järjestäminen on vapaaehtoista. Yrittäjät ovat yleensä hyvin tyytyväisiä palveluihin, koska se on satsaus työyhteisön hyvinvointiin ja sitä kautta satsaus yrityksen tuottavuuden parantamiseen. Käytännössä ennaltaehkäisevässä toiminnassa tehdään mm. työpaikkaselvitykset, terveystarkastukset, työyhteisön hyvän toiminnan edistämistä, neuvontaa, palveluihin ohjausta sekä autetaan tarvittaessa myös ensiapuvalmiuden järjestämisessä. Kela korvaa työterveyshuoltopalveluista pääsääntöisesti 60 % ennaltaehkäisevästä toiminnasta ja 50 % vapaaehtoisesta toiminnasta. Kelan korvausten jälkeen ja käytetyistä palveluista riippuen yrityksen vuosittaisiksi kustannuksiksi muodostuu noin 150 €/vuosi. Lisäksi kustannusten ja Kelan korvauksen erotuksen voi vähentää verotuksessa. Kela ei kuitenkaan korvaa vuosittaista perusmaksua, joten yrityksen olisi hyvä käyttää palveluita vuosittain esim. yhden henkilön työterveyshuollon verran.

Työterveydenhuollon tarjoajan kanssa sovitaan toimintasuunnitelma miten työterveyshuolto järjestetään yrityksessä. Palvelut voidaan järjestää kokonaan niin, että työterveydenhuolto hoitaa

kaikki asiat alusta loppuun työntekijöiden terveystarkastuksien muistutuksista lähtien. Yrityksen olisi kuitenkin hyvä ilmoittaa työterveyshuollolle, jos joku henkilö ei ole enää töissä yrityksessä. Näin vältetään

Riikka Turunen, Anneli Kinnunen, Veijo Malinen ja Kristina Rajala

palveluiden väärinkäyttämislä. Työntekijän sairauspoissaolojen kohdalla olisi hyvä muistaa osapäivärahan mahdollisuus. Jos työntekijä loukkaantuu, hänen kohdallaan voisi miettiä osa-aikatyön mahdollisuutta tai vaihtoehtoisen työn järjestämistä siten, että työnkuva muuttuu hänelle kevyemmäksi. Näin työntekijän olisi mahdollista pysyä yhä työelämässä mukana.

Tilaisuudessa keskustelua herätti myös yksinyrittäjien tilanne. Yksinyrittäjät jäävät hyvin usein omilleen ja heidän vastuullaan on paljon asioita, jotka heidän tulisi itselleen järjestää. Sairaustapauksissa tulee väistämättä eteen myös se, että kuka järjestää työntekijän yrittäjän tilalle? Tässäkin työterveyshuollon piirissä olevalla yrittäjällä on paremmat mahdollisuudet saada työntekijä tuuraamaan poissaoloa. Yksinyrittäjille olisi myös hyvä olla taho, jonka kanssa tehdään paperityöt Kelan suuntaan, koska usein yksinyrittäjälle nämä lomakkeiden täyttämiset ovat ylimääräistä työtä. Esimerkiksi Kuhmossa Kalevalan Työterveyshuollon piirissä on sosionomi, joka on erikoistunut

työterveyshuollon asioiden hoitamiseen tämän kaltaisissa tilanteissa. Hänen kanssaan on mahdollista täyttää lomakkeita, jos tämä tuntuu itselle liian työläälle sekä vie turhan paljon aikaa omasta työnteosta.

Tilaisuuden lopuksi Eliisa Heikkinen kertoi Kainuun Tyhyverkoston toiminnasta. Tyhyverkosto on Työterveyslaitoksen koordinoima verkosto, jossa työpaikkojen toimijat ja asiantuntijat voivat kohdata toisiansa. Verkoston jäseniä yhdistää kiinnostus työhyvinvointiin ja sen kehittämiseen. Kainuussa verkoston vetäjänä toimii Merja Hynynen. Tämän kevään tulevana tapahtumana on suunniteltu 24.5. järjestettävä Tyhypäivä eri puolilla Kainuuta. Kuhmossa ajatuksena on järjestää tapahtuma Kalevalan kankaan alueella ja tapahtuma on tarkoitettu virkistyspäiväksi kaikille työpaikoille, työntekijöille ja työnantajille. Tapahtumassa olisi erilaisia rasteja, joita voi kiertää joko yksin tai työpaikan porukalla. Tapahtuman tarkoituksena on antaa jokaiselle työnhyvinvointieväitä, joiden avulla voi parantaa tai herättää ajattelemaan omaa työnhyvinvointia ja jaksamista työssä. Lisätietoa tapahtumasta tulee kevään mittaan verkoston alueellisilta yhteyshenkilöiltä, kunhan suunnittelutyö etenee ja tapahtuman sisältö alkaa tarkentua.

Tilaisuus antoi paljon hyödyllistä tietoa työterveyshuollosta ja herätteli ajattelemaan työterveyshuollon merkitystä yrittäjille. Jokaisen yrittäjän olisikin tärkeää järjestää työterveyshuolto yrityksen arvokkaimmalle resurssille eli ammattitaitoisille työntekijöille sekä ennen kaikkea yrittäjälle itselleen!

Teksti: Anne Huotari

Kuvat: Veijo Malinen ja Anne Huotari